

Károsítóhelyzet alakulása Zala megye, 2022.08.08-08.15.

Időjárás:

A múlt héten folytatódott a száraz időjárás a megyében, csapadék csak helyenként hullott (Lenti környékén elsősorban), 15-20 mm mennyiségben, de a megye nagy részén továbbra is maradt az aszály! A levegő hőmérséklete csökkent, amely elsősorban éjszaka volt jobban érezhető, napközben csupán mérséklődött. Korai őszi időjárás alakult ki átmenetileg. Gyakori volt a légmozgás, 15-25 km/h sebességgel a hét nagy részén, a permetezéseket nehéz volt beiktatni.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA, REPCE

Növényfenológia: hántott tarló;

A gabona és repce tarlók nagy része hántásra került. Rajtuk az árvakelések (és a gyomok) fejlődése lassú, de folyamatos. A talaj előkészítéseket – ahol a talaj lehetővé tette – megkezdték a repce alá, de szinte mindenütt poros, száraz, nehezen művelhető a föld.

A **repce árvakelések** átlagosan 2 leveles állapotúak, a később hántott területeken folyamatos a kelés. A bolhák kártétele nem változott jelentősen (kivéve a tábla széleket, ahol közepes-erős mértékű kártételek láthatóak), többnyire gyenge mértékű.

A **gabona árvakelések** 1-3 leveles állapotúak. Rajtuk szintén a bolha kártételek az elsődlegesek, általában gyenge mértékű a hámozgatás.

KUKORICA

Növényfenológia: viaszérés (kényszerérés).

A növények alsó levelei folyamatosan száradnak fel, a lazább talajokon, talajfoltokon pedig már a fejek lefelé fordulása is megkezdődött. A legtöbb táblán a száradás mellett „furulyáznak” a növények, szenvednek az aszálytól.

A **kukoricamolý** második nemzedékének rajzása minimálisra csökkent, a csapdák észlelési szinten fogják a kártevőt. A második nemzedék kártétele eddig minimális volt.

A **kukoricabogár** rajzása tovább mérséklődött, a növényekről szinte eltűntek. A csapda fogások nem jelentősek.

A **golyvás üszög** gyakori fellépése több táblán megfigyelhető. A **vadak kártétele** fokozódott (ez igaz a napraforgóra is).

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: citromérés.

Napraforgóban –több táblán– figyelhető meg a **levéltetvek** intenzív felszaporodása a leveleken és a tányérokban. Egy-egy állomány ~0,5-1%-os fertőzöttsége tapasztalható, de a fertőzés mértéke a tányéron és a felső leveleken közepes-erős mértékű (1-2. fotó).

1-2. fotó: Közepes-erős mértékű levéltetű fertőzöttség napraforgón-
2022.08.15.

Az alsó levelek felszáradása folyamatos, sok esetben már csak a tányér közeli levelek asszimilálnak. Az **alternáriás levél-és szárfoltosság** tüneteinek erősödése továbbra sem valószínű, inkább a szárazság okozta levélszáradás és levélfoltosodás a nagyobb mértékű. Szintén több táblán jelent meg és szaporodott fel a **napraforgó rozsdá** a leveleken (3-4. fotó). Az alsó és felső levelek is érintettek a fertőzéssel, de jelenleg a szár-és a tányér még mentes a betegségtől. A leveleken gyenge-közepes fertőzöttség látható, mely a jelenlegi aszályos körülmények mellett (a fokozott párologtatással) negatívan befolyásolhatja a termés alakulását. Az előrejelzett esősebb napokat követően (hét második felében), meleg időjárás mellett várható a betegség nagyobb arányú terjedése.

3-4. fotó: Napraforgó rozsdá napraforgó levelén-2022.08.15.

Napraforgóban, állományban de legfőképp a tábla széleken a **parlagfű virágzása** intenzív, mostanra már jelentős pollen mennyiséggel.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA, DIÓ

Növényfenológia:

Szilva: érés kezdete, cseresznye, meggy, kajszi: betakarítás utáni állapot;

Alma, körte: termés növekedés, színeződés, nyári fajták érése, betakarítása (pl. Gála);

Károsítók:

Almában az **almamoly** rajzása folyamatos, az előző héthez képest csökkenő, 9 db imágó/csapda/hét mennyiséggel. A védekezés legfeljebb a késői fajtákban javasolt.

Az **almalevél-aknázómoly** rajzása csökkent, 37 db imágó/csapda/hét fogással.

Almában a **levéltetvek** újabb kis kolóniái jelentek meg egyes fajták hajtásának végein. A fertőzöttség gyenge mértékű, a hajtások ~1-3 %-án.

Almában újabb kismértékű **varasodás** tünetek láthatóak a betegségre érzékeny fajtákban a leveleken. A **lisztharmat** újabb (mérhető) fertőzése, tünete nem alakult ki, a betegség nem terjedt tovább.

A tárolási betegségek közül a **kolletotrichumos gyümölcsrothadás** (*Colletotrichum sp.*) tünete már megfigyelhető az ültetvényekben. A betegség levél-és mostanra már a gyümölcstünete is megjelent az érzékeny fajtákban (pl. Gála, Pinova). A levélfoltokon (csak a kezelésekből kimaradt növényeken) megfigyelhetők a gomba termőtestjei (acervulusz, peritécium) (5-6-7. fotó). A késői fajták esetében még folytatható a tárolási betegségek elleni megelőző/záró védekezés. A védekezésre javasolható egyes készítmények élelmezés egészségügyi várakozási ideje 3-14 nap között alakul.

5-6-7. fotó: *Colletotrichumos* levél-és gyümölcsfoltosság almán-
2022.08.12.

A **szilvamoly** rajzása gyengült, 42 db imágó/csapda/hét mennyiséggel a csapdákbán. A szilva hullása folyamatos (élettani eredetű is), a fertőzöttség ~3-5 %-os. Védekezés a késői fajtákban javasolt, az élelmezés egészségügyi várakozási idők figyelembe vétele mellett.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása is csökkenő, 37 db imágó/csapda/hét fogással.

Dióban az elmúlt időszakban minimálisra szorult vissza a **nyugati dióburok-fúrólégy** rajzása. Azokban az ültetvényekben volt újabb, nagyobb egyedszámú rajzás, ahol esett eső. Valószínűleg a száraz, kemény talaj kedvezőtlen a legyek rajzásához. Kártételeket még nem látni.

Amennyiben a fák alatti talaj beázik, vagy valamelyest átnedvesedik és nem hűl le drasztikusan a hőmérséklet, a kártevő újabb nagyobb egyedszámú rajzására lehet számítani. A védekezésre fel kell készülni.

A száraz, meleg időjárás ellenére dióban a **gomba-és baktériumos betegségek** közepes mértékű fellépésével találkozhatunk, elsősorban az érzékeny fajtákban.

A **gnomóniás foltosság** terjedése mostanra minimálisra csökkent, levélen és gyümölcsön egyaránt. Az érzékeny fajtákban gyakori a közepes mértékű fertőzöttség, a jelenlegi intenzívvé vált levélhullásnak ez is oka.

A **baktériumos betegség** fellépése az idei évben később volt megfigyelhető a korábbi évekhez képest. Levéltünetek és gyümölcstünetek már a csonthéj kialakulásának időszakában is megfigyelhetők voltak (mindkettő viszonylag alacsony szinten), de mostanra mindkét tünet gyakorivá és meghatározóvá vált (8. fotó).

8. fotó: Baktériumos betegség tünete dión-2022.08.12.

SZŐLŐ

Növényfenológia: érés kezdete-szüret kezdete (pl. Irsai Olivér)

A szőlő érése folyamatos, ezzel egyidejűleg a bogyóhéj vékonyodása is. A bogyók **botrítiszre** való fogékonysága nő, ezért a betegség ellen –a száraz idő ellenére is- a megelőző védekezés javasolt. A fertőzésveszélyt növelik a darazsak, madarak kártétele, házi kertben pedig az erős lisztharmat fertőzés következtében kialakult sárga bogyók jelenléte melyen a kórokozó felszaporodhat.

Egyéb: Bodzában a múlt héten már megfigyelhető volt a **feltösszárnyú muslica** kártétele (gyenge-közepes). Mielőbbi betakarítás, vagy védekezés javasolt a kártevő ellen.

Zalaszentlőrinc, 2022. augusztus 15.

Tűh Annamária
előrejelző